

DÜNYA JEOETİK GÜNÜNÜ KUTLUYORUZ!

Bu yıl 14 Ekim 2021 'de kutladığımız Uluslararası Jeoetik Günü, yerbilimcilerin çalışmalarında etik davranışları bilinçli olarak benimsemelerini sağlamak, ve bu amaçla ortak politikaların, yönergelerin, stratejilerin ve araçların geliştirilmesini, toplumun bütününe ve tek tek bireylerin yaşama ve doğaya karşı sorumluluğunu hatırlatmak, uygun mesleki davranış biçiminin bilimsel sonuçlara göre sürdürülmesi ve geliştirilmesinin önemi konusunda bilinçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Jeoetik konusunun dünyada gelişmesine öncülük etmek amacıyla olan ve Odamızın da ülke koordinatörlüğünü yürüttüğü Uluslararası Jeoetiği Destekleme Birliği (International Association for Promoting Geoethics (IAPG), her yıl Yer Bilimleri Haftası içerisinde Uluslararası Jeoetik Günü olarak kutlanması kararlaştırılmıştır.

Bu yıl 14 Ekim 2021'de kutladığımız Ulus-

lararası Jeoetik Günü, yerbilimcilerin çalışmalarında etik davranışları bilinçli olarak benimsemelerini sağlamak, ve bu amaçla ortak politikaların, yönergelerin, stratejilerin ve araçların geliştirilmesini, toplumun bütününe ve tek tek bireylerin yaşama ve doğaya karşı sorumluluğunu hatırlatmak, uygun mesleki davranış biçiminin bilimsel sonuçlara göre sürdürülmesi ve geliştirilmesinin önemi konusunda

bilinçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Genel olarak mühendislik, özel olarak da insanın doğayla ilgili her türlü girişiminde en temel meslek disiplini olan ve çok geniş bir uygulama alanı bulunan jeoloji mühendisliği hizmetleri, günlük yaşamının her noktasını giderek daha çok etkilemekte, bu etki günümüzle sınırlı kalmayıp geleceğimizi ve kaynaklarımızın kullanımını da kapsayacak bir genişliğe ulaşmış bulunmaktadır. Bu nedenle de, jeoloji mühendislerinin topluma, yaşadıkları doğaya, mesleğe ve meslektaşlarına karşı olan karşı sorumlulukları da hizmetlerinin kapsamıyla aynı oranda artmakta, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de mühendislik meslek kuruluşlarının etik kurallarının mühendislik mesleğinin uygulaması üzerindeki etkisi giderek daha bir önemli hale gelmiştir.

Bugün, deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, taşkın ve su baskını gibi doğa olayları ülkemizde hala insan eliyle afete dönüşmektedir.

Sadece son bir buçuk yıl içinde ülkemizde meydana gelen depremler, sel baskınları ve heyelanlar ile çığ düşmesi gibi jeolojik ve hidrolojik kökenli afetler sonucunda 400'den fazla yurttaşımız yaşamını yitirmiş, binlerce vatandaşımız yaralanmıştır. 100.000'den fazla konut, işyeri gibi bina ve bina türü yapı başta olmak üzere çok sayıda sanat yapısı, nehir tipi HES ve altyapı tesisi zarar görmüş veya yıkılmıştır. Yaşanan bu jeolojik ve hidrolojik kökenli afetlerden dolayı ülkemiz son bir buçuk yıllık sürede 50 milyar liranın üzerinde ekonomik kayıpla da karşı karşıya kalmıştır.

Yine her gün 200'ün üzerinden insanımızın yaşamını yitirdiği Covid-19 veya Marmara Denizi'nde ekolojik yıkıma neden olabilecek musilaj gibi biyolojik afetler, geçtiğimiz aylarda başta Muğla, Antalya, Aydın illerimiz olmak üzere ülke genelinde meydana gelen yangın afeti ile küresel ilkim değişiminin etkisini her geçen yıl daha da artırmasından kaynaklı olarak yaşanan kuraklık, fırtına gibi meteorolojik afetlerden kaynaklı can kayıpları ve hasarlar ülkemizde henüz afet olgusu içinde değerlendirilmediğinden, ülkemize olan etkileri tam olarak bilinmemektedir.

Afet; olayın kendisi değil sonucudur; deprem, sel/taşkın, heyelan, kaya düşmesi, çığ düş-

mesi, tıbbi jeolojik riskler gibi jeolojik/hidrolojik tehlikelerden, kuraklık, fırtına gibi meteorolojik etkilere, yeraltı ve yerüstü yangınlarından, musilaj, Covid-19 gibi biyolojik tehlikeler içerisinde yaşadığımız ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel ilişkilerin ve kırılğanlıkların bir fonksiyonudur ve doğa kaynaklı olayların afete dönüşmesi takdir-i ilahi değil, takdir-i idaridir.

Diğer taraftan, küreselleşmenin ideolojik etkileri sonucunda Türkiye'de toplumsal düşünce, dayanışma ve etik değerler terk edilmiş, bireysellik, rekabetçilik, aşırı kar, rant ve talana dayalı gelişim yükselen değerler haline gelmiştir.

Buna paralel olarak; mühendisin topluma, doğaya, çevreye karşı sorumlulukları, işverene, iş yaptığı kişiye karşı sorumlulukları, mesleğe ve meslektaşına olan sorumlulukları ile kendi vicdanına karşı olan sorumlulukların tamamı olan mühendislik etiğinden uzak uygulama ve davranışlar artış göstermekte, piyasa ilişkileri içinde gelişen yozlaşmalar topluma zarar vermektedir.

Sonuç olarak; doğa kaynaklı olaylar, bir bütün olarak etik dışı uygulamalar sonucunda insan eliyle birer afete dönüşmekte, bu kapsamda da "Doğa Kaynaklı Afetler ve Jeotetik" kavramı günümüzde daha bir anlamlı hale gelmiş bulunmaktadır.

Bu nedenle de, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, "Uluslararası Jeotetik Günü" nü "Doğa Kaynaklı Afetler ve Jeotetik" teması ile gündeme taşımayı uygun görmüştür.

Odamızın Resmi Gazete'de yayımlanan TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI MESLEK ETİĞİ YÖNETMELİĞİ'nde vurguladığı;

- Mesleki faaliyetlerinde halkın refah, sağlık ve güvenliğini en üst noktada tutmak,
- Bilim ve mühendisliğin gerektirdiği her türlü yaklaşımı her seviyede kullanarak kamu yararının, doğal ortamın ve çevrenin korunmasını esas almak,
- Günümüzde ve gelecekte doğal kaynak ve varlıkların çevresel değerleri de gözetilerek şekilde değerlendirilmesi yönünde çaba göstermek,
- Jeopark, jeosit ve diğer tabiat varlıkları niteliğindeki jeolojik miras alanları ile ye-

- raltı ve yer üstü su kaynaklarının, uluslararası sözleşmelere konu olmuş sulak alanların korunması için çaba harcamak,
- Güvenilir yaşam ortamının oluşturulması için jeoloji eğitimini teşvik etmek, desteklemek,
- Tüm mesleki ürün ve faaliyetlerinde ulusal ve uluslararası standartların gereklerine uygun olarak davranmak; meslek hayatı boyunca gerçekçi, objektif ve güvenilir olmak; kullandığı bilgi ve verilerin kaynaklarını doğrulamak,
- Bilgiyi her seviyede değerli bir etkinlik olarak paylaşmak; bilimsel yöntemlerin geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına katkı sağlamak,
- Bilimsel yöntemlere bağlı kalarak sadece kendi yetkin oldukları alanlarda hizmet vermek,
- Bilimsel ve teknik yayınların incelenmesi sürecinde tarafsız davranmak,
- Mesleki konularda iş yaptığı kişiler ve kurumlar için güvenilir vekil veya yedi emin olarak davranmak, menfaat çatışmalarından kaçınmak,
- Farklı meslek disiplinlerinin çalışma

alanlarına saygı duymak,

- Düzenli eğitim ve ömür boyu öğrenme ile mesleğinde yetkin olmak,
- Meslek doğruluğunu, onurunu ve değerini yüceltmek ve geliştirmek için çalışmak,
- Mesleğin itibarını koruyarak diğer meslektaşlarıyla haksız rekabete girmemek,
- Birlikte çalıştığı mühendislerin mesleki gelişmeleri için olanak sağlamak,
- Meslek odasının koyduğu kural ve ilkelere bağlı kalmak
- olarak tanımladığımız “Jeoloji Mühendisliği Temel Mesleki Etik (Jeoetik) İlkelerini” hayata geçirmek daha bir anlamlı ve gerekli hale gelmiştir.

Doğa kaynaklı olayların insan eliyle afete dönüşmediği, jeoetik ilkelerin tam anlamıyla hayat bulduğu bir ülke dileğiyle 14 Ekim “Uluslararası Jeoetik Gününü” kutluyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu